

▶ **INFORMATOR** ...
GEOGRAFIJA

ISPITNI
CENTAR

**DRŽAVNO
TAKMIČENJE**

ZAŠTO SE TAKMIČITI?

Cilj takmičenja iz geografije je da stimuliše ljubav nadarenih učenika prema ovoj disciplini, da podstiče radoznalost, da pruži mogućnosti da učenici pokažu svoje znanje i kreativnost, te da primijene stečena znanja i vještine u rješavanju problema savremenog doba.

Najbolji metod za sticanje širih znanja iz oblasti geografije, kao i za njihovu primjenu u praksi u sadašnjosti i budućnosti je putem zdrave konkurencije u okviru takmičenja.

Takmičenje je i dobar način za povezivanje sa stručnjacima iz oblasti geografije, u okruženju koje vas i vaše sposobnosti stavlja u prvi plan.

Takmičenje pruža bogato i stimulatívno životno iskustvo koje omogućava primjenu znanja i iskustva na specifičnim, konkretnim i praktičnim problemima i zadacima.

Takmičenjem se podstiču učenici na korišćenje šire literature.

Takmičenje je način za vrednovanje učeničkog rada i dodjelu priznanja - nagrade nadarenim učenicima.

Cilj takmičenja je i da se stimulišu nastavnici da obogaćuju pedagoški rad, jer oni stvaraju uslove za ispoljavanje kreativnih sposobnosti mladih ljudi, koje će im pomoći ne samo pri izboru buduće profesije već i da budu korisni članovi društva i nosioci njegovog razvoja.

ZASTO GEOGRAFIJA?

Geografija je nauka koja proučava prirodne i društvene pojave i procese u geoprostoru, kao i sve veze i odnose koji postoje među njima. Izučavajući geografiju stiču se sveobuhvatna znanja geografskih – društvenih i prirodnih pojava i procesa, u cilju boljeg razumijevanja budućih izazova, te racionalnijeg korišćenja geoprostora i resursa koji u njemu postoje.

Geografija je mnogo više od poznavanja činjenica i podataka.

Geografija je usko povezana sa drugim naukama. Fizička geografija je povezana sa astronomijom, geologijom, fizikom, biologijom, hemijom. Društvena geografija je povezana sa istorijom, ekonomijom, arhitekturom, urbanizmom.

Geografija se odnosi na prostorne procese. Riječ je o granicama, centrima i periferijama, o turistima, teroristima i izbjeglicama, o trgovini hranom, odjećom, lijekovima i digitalnim podacima, o rastu populacije, El Njinju, cunamiju i zemljotresima.

Geografija ima praktičnu primjenu u svim područjima života ljudi.

Geografija nam pomaže da shvatimo i razumijemo ekonomska i politička kretanja u svijetu.

Bez geografije smo izgubljeni u vremenu i prostoru.

Takmičenje treba da doprinese promovisanju geografije kao nauke u našem društvu, njegovom razvoju i progresu. Cilj takmičenja je da se kroz zadatke i pitanja pokaže širok dijapazon problema sa kojima se susreće i koje rješava geografija kao nauka u svim svojim disciplinama.

Takmičenje iz geografije na jedan popularan, atraktivan i, prije svega, logičan način stimuliše kod učenika ljubav prema geografiji kao nauci, stimuliše razvoj logičkog i kreativnog mišljenja kroz samostalnu izradu problemskih zadataka.

ORGANIZACIJA TAKMIČENJA

Takmičenje iz geografije organizuje se u dvije kategorije.

Prva kategorija: takmiče se učenici devetih razreda osnovnih škola, ali se na takmičenje mogu prijaviti i nadareni učenici nižih razreda.

Druga kategorija: takmiče se učenici sva četiri razreda srednjih škola u jednoj kategoriji.

Dozvoljeni pribor za rad: grafitna olovka, gumica, plava ili crna hemijska olovka. Grafitna olovka se može koristiti u toku rada, ali konačan odgovor mora biti napisan hemijskom olovkom.

Nije dozvoljena upotreba: korektora, piši-briši hemijske olovke, mobilnog telefona i ostalih pomoćnih sredstava.

VAŽNO: Detaljnije procedure i pravila takmičenja opisani su u STRUČNOM UPUTSTVU ZA DRŽAVNO TAKMIČENJE UČENIKA OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA

OSNOVNA ŠKOLA

Test za osnovne škole je u formi klasičnog pisanog testa.

Predviđeno vrijeme za izradu testa je **90 minuta**.

OBLASTI GEOGRAFIJE KOJE POKRIVAJU TAKMIČENJE

- ▶ Kosmos i Zemlja;
- ▶ Planeta Zemlja;
- ▶ Zemljina kretanja i posljedice tih kretanja;
- ▶ Predstavljanje Zemljine površine;
- ▶ Građa i sastav Zemlje i Zemljine kore, uticaj unutrašnjih i spoljašnjih sila na stvaranje i oblikovanje reljefa na Zemlji;
- ▶ Atmosfera;

- ▶ Vode na Zemlji;
- ▶ Biosfera;
- ▶ Stanovništvo i naselja na Zemlji;
- ▶ Prirodna i geografska sredina i ljudske djelatnosti;
- ▶ Regionalna geografija svijeta (prirodne i društvene karakteristike Evrope, Azije, Afrike, Sjeverne Amerike, Južne i Srednje Amerike, Australije, Okeanije i Polarnih oblasti), svjetska privreda;
- ▶ Položaj, veličina, granice i državno uređenje Crne Gore;
- ▶ Reljef Crne Gore (jadranska oblast i površ dubokog krša, udolina Srednje Crne Gore, visoke planine i površi Sjeverne Crne Gore);
- ▶ Klima Crne Gore (klimatski činioci, sredozemna i izmijenjeno sredozemna klima, umjereno-kontinentalna i planinska klima);
- ▶ Vode (Jadransko more, podzemne vode, rijeke, jezera Crne Gore);
- ▶ Tlo, biljni i životinjski svijet Crne Gore, zaštita prirode i nacionalni parkovi u Crnoj Gori.
- ▶ Društvene karakteristike Crne Gore (stanovništvo Crne Gore, broj, razmještaj i prirodno kretanje stanovništva, strukture stanovništva, migracije i glavni demografski problemi Crne Gore, seoska naselja, gradska naselja), privreda Crne Gore (poljoprivreda i šumarstvo, industrija, rudarstvo, saobraćaj, uslužne djelatnosti);
- ▶ Geografske regije Crne Gore (Crnogorsko primorje, Srednja Crna Gora, Sjeverna Crna Gora).

OSNOVNA LITERATURA:

1. Tadić M., Keković V., „Geografija za VII razred osnovne škole“, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Podgorica, 2022. god.
2. Nikolić G., Grgurević O., „Geografija za VIII razred osnovne škole“, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Podgorica, 2020. god
3. Tadić M., Nikolić., Grgurović O., „Geografija za IX razred osnovne škole“, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Podgorica, 2019. god.

SREDNJA ŠKOLA

Test iz geografije za srednje škole sastoji se iz dva dijela i to:

- ▶ Pisani test – u trajanju od **60 - 90 minuta**, konkretno vrijeme biće određeno na samom testu
- ▶ Multimedijalni test – u trajanju od **20 do 60 minuta**, konkretno vrijeme biće određeno na samom testu

U pisanom testu, u test knjižici takmičari odgovaraju na pitanja iz klasičnog testa. Rješenje zadatka može biti kratak odgovor, objašnjenje, ili analiza tabele, karte ili tumačenje tabelarnih podataka. Ne mora se odgovarati na pitanja po redoslijedu. Odgovori na pojedina pitanja nijesu vremenski ograničeni. Vremensko ograničenje postoji samo na izradu cjelokupnog testa.

Multimedijalni test se sastoji od 20 do 30 pitanja, svako pitanje se sastoji od karte i/ili slike, filma ili grafikona i kratkog pitanja. Pitanje je višestrukog izbora sa 4 opcije odgovora, od kojih je jedan tačan. Nakon prikazanog vizuelnog materijala učenici daju odgovore na listu za odgovore. Odgovori na svako pitanje su vremenski ograničeni. Pitanja se rješavaju jedno za drugim i nema vraćanja na prethodno pitanje.

OBLASTI GEOGRAFIJE KOJE POKRIVAJU TAKMIČENJE

- ▶ Fizička geografija: Planeta Zemlja u Kosmosu; Kartografija; Građa zemlje i geološki razvoj zemljine kore; Litosfera; Pedosfera; Atmosfera; Hidrosfera; Prirodna sredina i čovjek.
- ▶ Geografija Crne Gore: Crna Gora - položaj, veličina, granice, državno uređenje; Geološki sastav i strukturne karakteristike; Reljef Crne Gore; Klima Crne Gore; Vode Crne Gore; Karakteristike flore i tipovi zemljišta; Ekološka država; Stanovništvo i naselja; Privreda Crne Gore.
- ▶ Osnove geografije svijeta: Prirodne i društvene karakteristike Evrope; Azije; Afrike; Sjeverne Amerike; Južne i Srednje Amerike; Australije, Okeanije i Polarnih oblasti; Svjetska privreda.

OSNOVNA LITERATURA:

1. Đurović P., Nikolić G., Petrović A., Golubović M., „Geografija za I razred gimnazije“, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Podgorica, 2007. god.
2. Đurović P., Grgurević O., Đurović M., Petrović A., „Geografija za II razred gimnazije“, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Podgorica, 2007. god.
3. Kasalica S., Doderović M., Ivanović Z., Maras N., Turistička geografija Crne Gore, udzbenik za III ili IV razred gimnazije, Zavod za udzbenike i nastavna sredstva, Podgorica, 2013. god.

DODATNA LITERATURA

1. Bakić, R., Mijanović, D.(2008): Stanovništvo Crne Gore u drugoj polovini XX vijeka, Geografski institut Filozofskog fakulteta, Nikšić.
2. Bakić, R.: Geografija Crne Gore, faktori preraszmještaja stanovništva, knjiga I, (1991) Univerzitetska riječ, Nikšić.
3. Bakić R., (2006): Opšta demogeografija, Geografski institut Filozofskog fakulteta Nikšić;
4. Bakić R., Doderović M., Mijanović D., (2009): Naselja u prostoru, Geografski institut Filozofskog fakulteta Nikšić;
5. Bakić, R.: Oglеди iz demografije, (2010) Geografski institut Filozofskog fakulteta, Nikšić.
6. Velika enciklopedija geografije (2006) Zmaj, Novi Sad
7. Ilustrovana enciklopedija Zemlja, 1982, „Vuk Karadžić“, Beograd, 1982.
8. Vujadinović S. i Šabić D. (2011) Regionalna geografija Južne Amerike, Srpsko geografsko društvo, Beograd
9. Vujadinović, S. (2007) Regionalna geografija Afrike, skripta, Geografski fakultet u Beogradu, Beograd
10. Davidović R. (1999) Regionalna geografija – Evropa, afrički Mediteran i turističke metropole, Univerzitet u Novom Sadu, Novi Sad
11. Davidović R. (1999) Regionalna geografija – geografske regije evropskih država, Univerzitet u Novom Sadu, Novi Sad
12. Doderović M. (2011) Srednja Amerika-prostor i stanovništvo, Nikšić
13. Doderović M. (2011) Antarktiki, Nikšić
14. Kicošev, S. i dr. (2012) Azija, regionalno geografske karakteristike, Departman za geografiju, turizam i hotelijerstvo, Novi Sad

15. Natek, K., Natek, M. (2005) Države sveta, Mladinska knjiga, Beograd
16. Radojičić B. (2015) Crna Gora geografski enciklopedijski leksikon, Filozofski fakultet Nikšić, Nikšić
17. Radojičić B. (2002): Geografija Crne Gore – Društvena osnova – DANU, Podgorica.
18. Radojičić B. (2008): Geografija Crne Gore – Prirodna osnova – DANU, Podgorica.
19. Radojičić B. (2008): Geografija Crne Gore – regije, DANU, Podgorica.
20. Radojičić B. (2005): Vode Crne Gore, Institut za geografiju Filozofskog fakulteta, Nikšić.
21. Rakićević T. (1985) Opšta fizička geografija, Naučna knjiga, Beograd
22. Ristić K. (1993) Regionalna geografija I (Evroazija bitna prirodna obeležja), Beograd
23. Topić D. (2009) Sjeverna Amerika – regionalna geografija, Banja Luka
24. Čvoro J, Golubović P. (2000) Vanruska Azija, Univerzitet u Nišu, Niš
25. Šabić, D., Vujadinović, S. (2011) Regionalna geografija Australije, Geografski fakultet, Beograd

SAJTOVI:

<https://www.digitalnaskola.edu.me/>
<https://www.monstat.org/cg/>
<http://geografijazasve.me/>
<http://www.geografija.hr/>
<http://www.geography.about.com/>
<http://www.agi.org.uk/>
<http://www.cybergeography.org/atlas/geographic.html>
<https://geographic.org/>
https://immigration-usa.com/wfb/abc_world_fact_book.html
<http://www.loc.gov/rr/geogmap/>
<https://geog.ucsb.edu/>
<https://www.worldometers.info>

Informator je izrađen u saradnji sa stručnom saradnicom mr Milevom Brajušković Popović, Univerzitet Crne Gore, Filozofski fakultet Nikšić

Dragoje Đokić, savjetnik za društvenu grupu predmeta, Ispitni centar

▶▶▶ www.iccg.co.me

The graphic contains several mathematical expressions:

- Secular determinant: $\det |(E_{10}^{(0)} - E) \delta_{ij} + V_{ij}^{(0)}| = 0$
- Wave function expansion: $\Psi_{10}^{(0)} = \sum_l \alpha_l \psi_l^{(0)}$
- Normalization condition: $\sum_l |\alpha_l|^2 = 1$
- Energy correction formula: $E_1^{(1)} = \frac{V_{12} \langle \psi_2^{(0)} | V | \psi_1^{(0)} \rangle}{E_1^{(0)} - E_2^{(0)}}$
- Energy correction formula: $E_2^{(1)} = \frac{V_{12} \langle \psi_1^{(0)} | V | \psi_2^{(0)} \rangle}{E_2^{(0)} - E_1^{(0)}}$